

ГРОШІ ТА ЦИВІЛІЗОВАНЕ ЛЮДСТВО

Гроші займають важливе місце у житті суспільства. Вони є одним із найбільшим винаходом цивілізації. Еволюція грошей тривала кілька століть та відзначилася. Гроші з'явилися як якийсь необхідний при виникненні товарообміну універсальний вимірник. Вони за свою історію брали самі різні і незвичайні форми.

Гроші пронизують усі сфери соціального життя і є невідомою складовою існування сучасної цивілізації. Оцінка усіх сфер не лише економічної діяльності, а й самого буття людини в сучасній цивілізації здійснюється через використання грошей. Спроможність виконувати властиві грошам функції є основною ознакою грошей. Будь-який матеріальний носій загально визначених функцій можна визначити як гроші.

Актуальність теми: Питання про функції грошей є одним з найбільш дискусійних у теорії грошей. На жаль, далеко не всі громадяни нашої країни мають хоча б елементарні уявлення про те, як же функціонують гроші. Кожному необхідно знати хоча б головні економічні закони і чинники, щоб вміти орієнтуватись у складних реаліях сьогодення, правильно оперувати власними коштами і отримувати прибуток.

Мета і завдання наукової роботи:

Розглянути сутність та походження грошей, їх економічне значення, виконати теоретичний аналіз функцій грошей, показати їх еволюцію за допомогою ілюстративного матеріалу та проаналізувати використання функцій грошей в соціально-економічному розвитку України, показати роль грошей у формуванні економічної політики та житті суспільства.

Для досягнення мети потрібно вирішити **завдання:**

- виконати теоретичний аналіз функцій грошей;
- показати їх еволюцію;
- показати роль грошей у формуванні економічної політики та житті суспільства.;

Об'єктом дослідження є: гроші.

Предметом дослідження є: функції грошей та їх вплив на цивілізацію людства.

У сучасному світі пануючою формою організації виробництва є товарне виробництво. Його найважливіші базові категорії - товар і гроші. Роль грошей в організації функціонування суспільного виробництва надзвичайно велика. Вони не тільки забезпечують кругообіг товарів і послуг, але й виступають суттєвим важелем регуляції всієї сукупності соціально-економічних процесів сучасного суспільства.

Гроші – це специфічний товар, що має властивість обмінюватися на будь-який інший товар, тобто є загальним еквівалентом.

Незважаючи на багатотомові дослідження і велику кількість теоретичних концепцій грошей, людство сьогодні не має однозначної й остаточної відповіді на питання, що таке гроші. Гроші мають багатотисячолітню історію. Це складний і найважливіший елемент ринкової економіки. Зрозуміти економічну сутність грошей можна лише на основі всебічного розуміння причин їх виникнення та закономірностей розвитку. Існують дві основні концепції, що пояснюють причини виникнення грошей: раціоналістична й еволюційна

Поряд з виникненням і розвитком грошей паралельно з'являлися теорії грошей. [1 ст.95]

Металева теорія грошей - виникла в Англії в період первісного нагромадження капіталу в XVI - XVII ст. Для металевої теорії грошей було характерно ототожнювати багатства суспільства з дорогоцінними металами, якими приписувалося монопольне виконання всіх функцій грошей. Прихильники цієї теорії не бачили необхідності і закономірності заміни повноцінних грошей паперовими, тому пізніше вони виступали проти паперових грошей, не розмінних на метал.

Номіналістична теорія грошей. По-перше, гроші створюються державою, і, по-друге, вартість грошей визначається їх номіналом. Тим самим вони заперечують трудову теорію вартості і товарну природу грошей.

Кількісна теорія грошей. Прихильники цієї теорії вбачали у грошах тільки засіб обігу. Вони помилково стверджували, що в процесі обігу в результаті зіткнення грошової і товарної мас нібито встановлюються ціни, і визначається вартість грошей. [2 ст.101]

Сутність грошей розкривається у їх функціях та під функціях. К. Маркс дослідив 5 функцій грошей:

- Міра
- Засіб обігу
- Засіб платежу
- Засіб нагромадження
- Світові гроші [3 ст.473]

Сучасні гроші мають історично визначену й досить специфічну сутність – це кредитні гроші, позичковий капітал. Кредит є субстанцією сучасних грошей до такої міри, що, якби ми всі одночасно повернули всі свої борги, гроші просто зникли би, від них нічого б не залишилося.

Таким чином, кредитні гроші здійснили недосяжну досі мрію людини про наближення майбутнього. Вони діють усупереч векторній спрямованості часу з минулого через теперішнє в майбутнє, бо, по суті, вони переносять, перепомповують вартість із майбутнього у нинішній час. Вартість, якої ще не існує, по суті – обіцянку про те, що ця вартість буде створена![4]

Гроші та проблеми їхнього використання посідали й посідають важливе місце у життєдіяльності кожного суб'єкта господарювання і окремої людини. Безумовний інтерес становить питання про функції сучасних грошей, бо саме функції відображають їх глибинні властивості. Сучасні дослідники розрізняють не тільки різну кількість функцій, а й уживають різні їх назви і вкладають у них різний зміст.

Гроші та грошова проблематика пронизують усі сфери соціального життя і є невід'ємними атрибутами існування сучасної цивілізації. Оцінка усіх сфер не лише економічної діяльності, а й самого буття людини в сучасній цивілізації здійснюється через використання грошей.

Література

1. Климко Г. Н., Несторенко В. П. *Основи економічної теорії. Політ економічний аспект.* Київ. «Вища школа», 1994 р. 95 с.
2. Маркс К. *Енгельс Ф. Твори, т. 23, 101 с.*
3. http://pidruchniki.com/77174/kulturologiya/maybutnye_groshey_sviti_lyudey
4. Гончарук Т. В., Шумка М. Л. *Рефлексія феномену грошей / Тетяна Вікторівна Гончарук, Михайлина Леонівна Шумка // Матеріали Міжнародних філософсько-економічних читань 20-21 травня 2009 року, Львів. – С. 89-94.*
5. Гурик М. І., Гончарук Т. В., Шумка М. Л. *Філософські проблеми державного управління. Навч. посібник. Тернопіль. – Економічна думка, 2010. – 126 с.*
6. Шумка М., Жук А. *Суть та значимість грошей у працях М. І. Туган-Барановського / Михайлина Шумка, Алла Жук // Всеукраїнський науковий журнал «Мандрівець», спецвипуск, 2008 – С. 73-75.*
7. Томахів В. *Гроші як чинник глобалізації [Електронний ресурс] / Володимир Томахів // Мандрівець. – 2008. – № 4. – С. 67-71.*